



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 366/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Peter Franko, advokátska kancelária s.r.o., Námestie osloboditeľov 3/A, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-17Ct/21/2003 po právoplatnosti nálezu sp. zn. III. ÚS 449/2021 z 28. októbra 2021 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 10Co/15/2024 (aktuálne sp. zn. 10Co/71/2025) takto

## r o z h o d o l :

1. Postupmi Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-17Ct/21/2003 po právoplatnosti nálezu sp. zn. III. ÚS 449/2021 z 28. októbra 2021 a Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 10Co/15/2024 (aktuálne sp. zn. 10Co/71/2025) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave **prikazuje** v konaní sp. zn. 10Co/71/2025 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **1 500 eur**, ktoré mu **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

## **O d ô v o d n e n i e :**

### **I.**

#### **Skutkový stav a argumentácia sťažovateľa**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu a krajského súdu v označených konaniach po právoplatnosti skoršieho nálezu ústavného súdu. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu, resp. krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal mu finančné zadostučinenie 28 000 eur a náhradu trov konania.
2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 366/2025-14 z 25. júna 2025 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.
3. Sťažovateľ podal 5. septembra 2003 na okresnom súde žalobu o náhradu škody spôsobenej pracovným úrazom.
4. Ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 449/2021 z 28. októbra 2021 konštatoval neprimerané prietahy v napadnutom konaní mestského súdu, sťažovateľovi priznal primerané finančné zadostučinenie 5 000 eur a mestskému súdu prikázal konať bez zbytočných prietáhov. Nález ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 9. novembra 2021.
5. Po rozhodnutí ústavného súdu v konaní sp. zn. III. ÚS 449/2021 mestský súd rozhodol napriek viacerým nariadeným pojednávaniam až rozsudkom z 18. apríla 2023. Proti rozsudku podal sťažovateľ v máji 2023 odvolanie.
6. Následne krajský súd vrátil prípisom spis bez rozhodnutia mestskému súdu 20. februára 2025, pretože nebolo prvoinštančným súdom rozhodnuté o celom nároku.
7. Mestský súd rozhodol doplniacím rozsudkom 18. marca 2025 a sťažovateľ podal proti nemu odvolanie 4. apríla 2025.
8. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ namieta, že mestský súd napriek vyslovenému príkazu ústavného súdu v napadnutom konaní postupovať bez zbytočných prietáhov neukončil konanie ani takmer po 22 rokoch od podania žaloby.
9. Vo vzťahu ku krajskému súdu sťažovateľ namieta, že trvalo 2 roky, pokiaľ krajský súd vrátil spis mestskému súdu bez rozhodnutia s konštatovaním, že prvoinštančné rozhodnutie nie je úplné.

### **II.**

#### **Vyjadrenie mestského súdu a krajského súdu**

10. Podpredseda mestského súdu doručil vyjadrenie ústavnému súdu 4. augusta 2025 spolu s chronologickým prehľadom úkonov od právoplatnosti skoršieho nálezu ústavného súdu a vyjadrením zákonného sudcu. Z prehľadu úkonov vyplýva, že na pojednávaní 10. decembra 2021

sa strany vyjadrili k výške časti uplatneného nároku a pojednávanie bolo odročené pre účely písomného vyjadrenia sa strán konania. Na pojednávaní 21. januára 2022 žalovaný navrhol doplniť dokazovanie znaleckým posudkom. Toto pojednávanie bolo odročené pre účely poskytnutia možnosti stranám vyjadriť sa k sumarizácii petitu.

11. Mestskému súdu bolo 31. marca 2022 doručené podanie sťažovateľa datované 22. februára 2022, ktorým navrhoval doplniť dokazovanie znaleckým posudkom, ktorý do konania predloží.

12. Pojednávanie nariadené na 8. apríl 2022 bolo odročené na 1. júl 2022 z dôvodu práceneschopnosti zástupcu žalovaného a tiež z dôvodu čakania na predloženie znaleckého posudku zo strany sťažovateľa.

13. Dňa 16. júna 2022 vydala zákonná sudkyňa pokyn na zrušenie všetkých pojednávaní z dôvodu jej preloženia na krajský súd. Spis bol aktuálnemu zákonnému sudcovi pridelený 11. januára 2023. Sťažovateľ doručil 17. februára 2023 mestskému súdu na základe jeho dopytu odpoveď, v ktorej oznámil, že sa mu nepodarilo zabezpečiť znalecký posudok, a navrhol, aby tak urobil súd. Prípisom z 20. marca 2023 sudca nariadil termín pojednávania a oznámil stranám nenariadenie znaleckého dokazovania.

14. Na pojednávaní 18. apríla 2023 bol vyhlásený rozsudok, proti ktorému podali v máji 2023 strany konania odvolanie (sťažovateľ 12. mája 2023). Od augusta 2023 do marca 2024 prebiehalo doručovanie a preposielanie jednotlivých podaní v rámci prípravy spisu na predloženie odvolaciemu súdu. Spis bol krajskému súdu predložený 5. apríla 2024.

15. Krajský súd vrátil spis mestskému súdu prípisom bez rozhodnutia 28. februára 2025 z dôvodu, že vo veci nebolo rozhodnuté o celom uplatnenom nároku.

16. Mestský súd rozhodol dopĺňacím rozsudkom 18. marca 2025. Proti dopĺňaciemu rozsudku podal sťažovateľ odvolanie 4. apríla 2025. Od uvedeného času prebieha opäť doručovanie odvolania a príslušných vyjadrení medzi stranami konania.

17. Sudca mestského súdu vo vyjadrení poukázal na to, že od vrátenia spisu z ústavného súdu do júna 2022 súd vo veci plynule konal. V čase od júna 2022 do konca roka bolo súdne oddelenie 3C neobsadené, v dôsledku čoho vo veci neboli vykonané žiadne úkony. Zároveň poukázal aj na to, že ani sám sťažovateľ nepredložil znalecký posudok, ani neposkytol inú informáciu. Ako zdržanie označil sudca obdobie od 17. mája 2023, keď bolo súdu doručené posledné odvolanie, do 2. októbra 2023, keď boli odvolania vyšším súdnym úradníkom expedované na vyjadrenia. Toto zdržanie sudca mestského súdu odôvodnil jednak pracovnou zaťaženosťou vyššieho súdneho úradníka a asistentky senátu, ako aj reformou súdnej mapy.

18. V súvislosti s potrebou vydania dopĺňacieho rozsudku sudca mestského súdu uviedol, že hoci v odôvodnení rozsudku sa vysporiadal s celým nárokom, formálne pochybenie vo výrokovej časti ho mrzí, a aj preto po vrátení veci prakticky okamžite chýbajúci výrok rozhodnutím doplnil. Na druhej strane poukázal na to, že uvedené si nevšimla žiadna zo strán konania, hoci aj sama právna zástupkyňa sťažovateľa sa prakticky odvolávala aj voči neexistujúcemu výroku rozhodnutia.

19. Predseda krajského súdu doručil vyjadrenie obsahujúce aj vyjadrenie zákonnej sudkyne k ústavnej sťažnosti 24. júla 2025. Sudkyňa krajského súdu uviedla, že spis nebol na krajskom súde dva roky, ako to sťažovateľ prezentuje v ústavnej sťažnosti, ale od 8. apríla 2024 do 20. februára

2025, teda 10 mesiacov. Keďže krajský súd mienil rozhodnúť vo veci po desiatich mesiacoch, nejde o neprimeranú lehotu. Krajský súd totiž až pri príprave rozhodnutia zistil absenciu zamietajúceho výroku, a teda nemohol v odvolacom konaní pokračovať a rozhodnúť. Sudkyňa krajského súdu napokon poukázala na to, že v čase podania jej vyjadrenia sa predmetná vec na krajskom súde nenachádza, a preto nie je možné krajskému súdu uložiť príkaz konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

### III.

#### Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

20. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

21. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V rámci prvého kritéria prihliada ústavný súd aj na predmet sporu (povahu prerokovanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa. Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

22. Spor sťažovateľa sa týkal náhrady škody na zdraví v súvislosti s pracovným úrazom. Posúdenie právnej zložitosti veci nie je dané samo osebe predmetom konania ani frekvenciou toho-ktorého typu konaní, ale vždy skutkovými a právnymi okolnosťami konkrétnej prejednávanej veci. Ústavný súd už vo svojom skoršom náleze konštatoval, že napadnuté konanie sa vyznačovalo právnou náročnosťou. Miernou komplikáciou pre súd bolo aj znalecké dokazovanie, na ktoré sa aj v judikatúre ústavného súdu prihliada (IV. ÚS 28/05), aj keď pri odborných znaleckých vstupoch má relevanciu efektívnosť prístupu súdu, najmä pokiaľ ide o voľbu časovo náročnejšieho písomného znaleckého posudku v pomere k závažnosti predmetu konania (III. ÚS 359/2021). V tejto súvislosti je však potrebné poznamenať, že znalecké dokazovanie v posudzovanom období navrhol sám sťažovateľ s tým, že zabezpečí znalecký posudok, ktorý však ani po takmer roku nedokázal mestskému súdu doručiť. Napokon súd od dokazovania znaleckým posudkom ustúpil.

23. Pri hodnotení ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v priebehu konania k zbytočným prietahom. Na uvedenom nič nemení ani už opísaná skutočnosť, teda že sťažovateľ hoci sám navrhol doloženie znaleckého posudku, tento nepredložil, a to z dôvodu, že v tomto období nekonal ani samotný súd.

24. Pokiaľ ide o samotný postup mestského súdu, ústavný súd tento vyhodnotil ako poznačený nečinnosťou najmä v období od preloženia pôvodnej zákonnej sudkyne na súd vyššej inštancie do pridelenia spisu aktuálnemu zákonnému sudcovi (jún 2022 – január 2023). Aj v období po vydaní meritórneho rozhodnutia, teda počas prípravy spisu pre odvolacie konanie, možno identifikovať obdobie nečinnosti mestského súdu, keď od doručenia posledného podaného odvolania (17. mája 2023) po predloženie spisu odvolaciemu súdu (5. apríla 2024) ubehlo jedenásť mesiacov.

25. V nadväznosti na obranu mestského súdu o neobsadenom súdnom oddelení, pracovnej vyťažnosti zamestnancov súdu či reformu súdnej mapy ústavný súd dáva do pozornosti, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezabávajú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020, I. ÚS 363/2020). Prednesené tvrdenia mestského súdu o personálnych zmenách či pracovnej vyťažnosti preto nebolo možné akceptovať.

26. Vo vzťahu k doplňujúcemu rozsudku z 18. marca 2025 je potrebné uviesť, že i keď je vydanie rozhodnutia vo forme doplňacieho rozsudku bezpochyby postupom, ktorý Civilný sporový poriadok vyslovene umožňuje, neznamená to, že v takom postupe nie je možné identifikovať nesústredenú činnosť mestského súdu. Hoci vec prejednávajúci sudca rozhodol doplňacím rozsudkom prakticky obratom po vrátení veci z krajského súdu a zároveň je také pochybenie možné ľudsky pochopiť, nič to nemení na fakte, že prispelo k predĺženiu namietaného konania a ide na vrub činnosti súdu. Skutočnosť, že vo veci bolo potrebné vydať doplňujúce rozhodnutie, spôsobilo, že vec bola po podaných odvolaniach opätovne predložená odvolaciemu súdu až 5. augusta 2025.

27. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že postup mestského súdu v napadnutom konaní je poznačený prieťahmi, ktoré je možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu). Z predchádzajúceho bodu vyplývajú obdobia nečinnosti mestského súdu súvisiace s personálnymi problémami a tiež nesústredená činnosť mestského súdu.

28. Vzhľadom na to, že príkaz konať bol mestskému súdu už uložený skorším nálezhom, ústavný súd rovnakému návrhu sťažovateľa nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

29. Aj postup krajského súdu bol poznačený nečinnosťou, keď od 5. apríla 2024 po vrátenie spisu súdu prvej inštancie bol krajský súd nečinný 10 mesiacov. Obranu sudkyne krajského súdu, že dané obdobie je primerané, pretože v uvedenej lehote mienila rozhodnúť, nie je možné akceptovať. V danom prípade totiž krajský súd zanedbal svoju povinnosť zistiť, či sú splnené zákonné predpoklady pre vedenie odvolacieho konania. Obdobie desiatich mesiacov v situácii, keď konanie trvá už od roku 2003, nie je možné považovať za primerané, pokiaľ odvolací súd nerozhodne, ba ani len nevykoná žiaden úkon smerujúci k právoplatnému rozhodnutiu sporu. Ústavný súd preto konštatuje aj vo vzťahu k postupu krajského súdu porušenie sťažovateľovho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejedanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

30. Vzhľadom na uvedené a na to, že v čase rozhodovania ústavného súdu sa predmetná vec sťažovateľa znova nachádza na krajskom súde pod sp. zn. 10Co/71/2025, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal, aby krajský súd v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

31. V systematike ústavy, ako aj listiny sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť a plynulosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 38 ods. 2 listiny, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny. K vysloveniu porušenia základného práva na súdnu ochranu z týchto dôvodov však napriek tomu môže dôjsť v prípade, ak namietané zbytočné prietahy, ako aj celková doterajšia dĺžka preskúvaného súdneho konania signalizujú, že v postupe súdu došlo k pochybeniam takej intenzity, že s ohľadom na ďalšie konkrétne okolnosti posudzovanej veci (najmä predmetu konania, teda toho, čo je pre sťažovateľa v stávke) možno uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (pozri m. m. IV. ÚS 242/07 – a contrario).

32. S ohľadom na vymedzený časový úsek napadnutého konania, ako aj konkrétny obsah porušenia označených práv sťažovateľa možno uzavrieť, že v tomto prípade o takúto situáciu nejde. Preto ústavný súd nevyhovel ústavnej sťažnosti v časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (bod 5 výroku tohto nálezu).

#### **IV.**

##### **Primerané finančné zadosťučinenie**

33. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020).

34. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd prihliadol na to, že napadnuté konanie pred mestským súdom je poznačené obdobia nečinnosti, a to aj napriek skoršiemu nálezu ústavného súdu. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že hoci k predĺženiu napadnutého konania prispeli oba sudy, ústavný súd je viazaný petitom ústavnej sťažnosti, podľa ktorého sťažovateľ žiada priznanie finančného zadosťučinenia iba od mestského súdu v sume 28 000 eur. Zohľadňujúc, že namietané konanie pred mestským súdom je postihnuté obdobia nečinnosti, ich charakter, ako aj to, že v súčasnosti sa vec nachádza na krajskom súde, ústavný súd považuje za primerané finančné zadosťučinenie 1 500 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). V prevyšujúcej časti návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

#### **V.**

##### **Trovy konania**

35. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Preto ústavný súd rozhodol o povinnosti mestského súdu nahradiť sťažovateľovi v určenej lehote trovy konania na účet právneho zástupcu (bod 4 výroku tohto nálezu).

36. Pri výpočte výšky náhrady trov konania ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), v zmysle ktorej základná sadzba tarifnej odmeny (§ 11 ods. 3 vyhlášky) za jeden úkon právnej služby predstavovala v roku 2025 sumu 371 eur a náhrada hotových výdavkov za každý úkon právnej služby (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavovala v roku 2025 sumu 14,84 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania za dva úkony právnej služby – prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 zvýšenú o DPH, čo predstavuje celkom sumu 949,17 eur.

37. Trovy konania sťažovateľa teda predstavovali spolu sumu 949,17 eur, pričom ich mestský súd nahradí sťažovateľovi v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 11. septembra 2025**

**Robert Šorl**  
**predseda senátu**